

[Gustav Pedersen.]

over, at Loven var for stram, og over, at den gav Anledning til megen Vilkaarlighed, vil jeg gerne understrege, at Loven jo maa ses paa Baggrund af de overordentlig store Vanskeligheder, der er for Forbrugerne i en saa prekær Situation som den, man har, naar alle Varer kan sælges næsten til de Priser, som den paagældende ønsker at tage, hvis blot vedkommende har Lov at tage saadanne Priser.

Jeg har tidligere under denne Lovs Behandling gjort opmærksom paa det store uudannede Behov, som eksisterer for de Lønarbejdere, der kun har faaet Dækning for mellem 45 og 50 pCt. af Prisstigningen, og jeg har endvidere gjort opmærksom paa, at selv disse Mennesker hører til de bedst stillede inden for Lønarbejdergruppen. For det første maa det tages i Betragtning, at det ikke er saadan, at de Lønninger, der er gældende med Dyrtidstillæg, er Lønninger, som Arbejderne i alle Tilfælde kan regne med at have Aaret igennem. Blandt Lønarbejderne findes der jo adskillige, som har haft lange Perioder med Arbejdsløshed eller en haard Arbejdsdeling, der har gjort det umuligt for dem at foretage Nyanskaffelser af Beklædning, Skotøj el. lign. og paa mange andre Omraader har sat dem økonomisk tilbage; de vil derfor, naar de saa endelig faar Beskæftigelse, ikke blot mangle det Beløb, som de ikke har faaet Dyrtidsregulering for, men ydermere være særlig haardt ramt, fordi de skal foretage ekstra Nyanskaffelser til de stærkt forhøjede Priser. Jeg kan endvidere pege paa, at der jo er ret store Grupper af Lønarbejdere, som slet ikke har faaet Dyrtidstillæg eller kun har faaet et mindre Dyrtidstillæg. Det gælder for en Række af de Omraader, hvor der ikke findes kollektive Lønoverenskomster, og hvor Frygten for Arbejdsløshed gør, at man ikke tør sætte tilstrækkeligt ind paa at faa Lønnen reguleret paa samme Maade, som de har faaet, der omfattes af de kollektive Overenskomster. For dem er Situationen jo yderligere prekær og i mange Tilfælde fuldkommen fortvivlet.

Jeg skal ikke hverken prøve paa at give statistisk Oversigt eller paa anden Maade fremkomme med stort Talmateriale, men vil blot henvise til, at man kan danne sig et Indtryk af det omtalte Forhold, hvis

man læser de Beskæftigelsesannoncer, som fremkommer i Dagspressen, og hvoraf det med Tydelighed fremgaar, at der er adskillige Erhvervsvirksomheder, som søger Arbejds-kraft til Lønninger, der i hvert Fald ikke ligger højere end dem, man betalte før Krigen.

Jeg er fuldstændig klar over, at ogsaa mange af de mindre handlende er ude for Vanskeligheder, og jeg skal senere gøre et Par Bemærkninger om dette Spørgsmaal. Jeg maa dog understrege, at de, der er Lønmodtagere, og som ikke er sikret overenskomstmæssigt Dyrtidstillæg, staar i den Situation, at de ikke engang kan udnytte den Stigning, der er lovtilladt, medens det dog er saadan, at en Købmand i alle Tilfælde har Sikkerhed for, hvis det er Forbrugsartikler eller Nødvendighedsartikler, der er Tale om, at kunne faa den Pris, der er lovtilladt.

Maa jeg endelig gøre opmærksom paa en Ting, som har Interesse i denne Forbindelse, og det er den, at vi ganske vist har en statistisk Oversigt over Prisstigningen for et normalt Husholdningsbudget, men de Stigninger, der forekommer her, giver jo ikke det fuldstændige Billede af de økonomiske Vanskeligheder, mange kommer ud for i denne Situation. Jeg gør opmærksom paa, at det ikke mindst blandt de daarligst lønnede var saadan, at man i Perioder med rigelig Vareforsyning ofte kunde klare sig igennem ved at købe særlig billigt. Hvis man vilde renoncere paa — for at tage Beklædningsomraadet — det moderne eller det særligt gangbare i Retning af Farve, Façon o. s. v., kunde der jo før Krigen i mange Tilfælde købes endda særdeles billigt, og det er vel ingen Hemmelighed, at mange af de daarligst stillede benyttede sig af denne Lejlighed til at skaffe sig det fornødne ved at give Afkald paa det lille Luksusstempel, der ellers kunde være paa den paagældende Vare, og altsaa skaffe sig deres Forbrug dækket til en Pris, der laa langt under den Pris, man normalt regnede med i de statistiske Opgørelser. Denne Mulighed eksisterer praktisk talt ikke længere. Billige Udsalgsvareer af relativ god Kvalitet er jo næsten ikke til at opdrive, hverken i Beklædningsbranchen eller i Skotøjsbranchen. Det samme gælder i nogen Grad paa Fødevareomraadet, hvor Muligheden for at indrette sig ved fortrinsvis at søge de billige